

Suvestinė redakcija nuo 2020-01-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2013, Nr. [138-6995](#); TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00102

Nauja redakcija nuo 2020-01-01:

Nr. [B1-776](#), 2019-11-08, paskelbta TAR 2019-11-14, i. k. 2019-18275

**VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL NATŪRALAUS MINERALINIO VANDENS PRIPAŽINIMO LIETUVOS
RESPUBLIKOJE TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2013 m. gruodžio 23 d. Nr. B1-817
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 2, 9, 11 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo 2 straipsnio 3 dalimi ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. 744 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nuostatų patvirtinimo“, 21.2 papunkčiu:

1. T v i r t i n u Natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašą (pridedama).

2. P a v e d u :

2.1. įsakymo vykdymą Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Maisto skyriui ir Natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje komisijai;

2.2. įsakymo vykdymo kontrolę Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus pavaduotojui pagal administruojamą sritį.“

DIREKTORIUS

JONAS MILIUS

PATVIRTINTA

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos
direktorius 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu
Nr. B1-817

(Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos
direktorius 2019 m. lapkričio 8 d. įsakymo
Nr. B1-776 redakcija)

NATŪRALAUS MINERALINIO VANDENS PRIPAŽINIMO LIETUVOS RESPUBLIKOJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato požeminio vandens pripažinimo natūraliu mineraliniu vandeniu Lietuvos Respublikoje sąlygas ir tvarką.

2. Aprašas taikomas maisto tvarkymo subjektams, siekiantiems Lietuvos Respublikoje pripažinti požeminį vandenį natūraliu mineraliniu vandeniu, Natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje komisijai (toliau – Komisija), valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, vykdančiams šiame Apraše nurodytas funkcijas.

3. Lietuvos Respublikoje požeminį vandenį natūraliu mineraliniu vandeniu pripažįsta ir Natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje pažymėjimą (toliau – Pažymėjimas) išduoda Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – VMVT), gavusi Komisijos, kurią sudaro ir kurios nuostatus tvirtina VMVT direktorius, išvadą.

4. Pažymėjimas išduodamas neterminuotam laikui, išskyrus Aprašo 15.4 papunktyje nurodytu atveju.

5. Apraše vartojamos sąvokos:

5.1. **Maisto tvarkymo subjektas** – atitinka maisto verslo operatoriaus sąvoką, apibrėžtą 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002, nustatančiame maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančiame Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančiame su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 6 tomas, p. 463).

5.2. **Trečioji valstybė** – valstybė, kuri nėra valstybė narė.

II SKYRIUS DOKUMENTŲ PATEIKIMO TVARKA

6. Maisto tvarkymo subjektas, siekiantis požeminį vandenį pripažinti Lietuvos Respublikoje natūraliu mineraliniu vandeniu ir gauti Pažymėjimą, VMVT turi pateikti:

6.1. prašymą požeminį vandenį pripažinti natūraliu mineraliniu vandeniu, kuriame turi būti nurodytas šaltinio, iš kurio gaunamas požeminis vanduo, pavadinimas ir (arba) tam šaltiniui priklausančio gręžinio valstybinis (identifikavimo) numeris, požeminio vandens naudojimo vietovė, natūralaus mineralinio vandens prekinis pavadinimas ir aprašytas natūralaus mineralinio vandens paruošimo būdas, taip pat nurodytas būdas, kuriuo maisto tvarkymo subjektas nori gauti informaciją, susijusią su Pažymėjimo išdavimu;

6.2. požeminio vandens geologinių, hidrogeologinių ir gavybos sąlygų, vandens fizikinių, cheminių, fizikocheminių savybių ir mikrobinės sudėties įvertinimo ataskaitą (toliau – ataskaita) pagal Lietuvos higienos normos HN 28:2003 „Natūralaus mineralinio vandens ir šaltinio vandens naudojimo ir pateikimo į rinką reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. V-758 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 28:2003 „Natūralaus mineralinio vandens ir šaltinio vandens naudojimo ir pateikimo į rinką reikalavimai“, patvirtinimo“ (toliau – Lietuvos higienos norma HN 28:2003), 1 priedo 6–8 punktuose nurodytus natūralaus mineralinio vandens reikalavimus ir kriterijus. Iš ataskaitoje pateikiamų duomenų (Aprašo 1 priedas) ir jų analizės turi būti aišku, kad požeminis vanduo atitinka Lietuvos higienos normos HN 28:2003 1 priedo 1–5 punktuose suformuluotą natūralaus mineralinio vandens apibrėžimą, t. y.:

6.2.1. požeminio vandens telkinio geologinių ir hidrogeologinių sąlygų analizės duomenys ataskaitoje turi nedviprasmiškai pagrįsti išvadą, kad požeminis vanduo yra gaunamas iš vieno erdvės ir kiekio atžvilgiu apibrėžto požeminio telkinio, kurio susidarymo, slūgsojimo ir vandens apykaitos sąlygos yra iširtos, žinomos ir lemia tam tikro hidrocheminio tipo požeminio vandens formavimąsi;

6.2.2. ataskaitoje taip pat būtina pagrįsti išvadą, kad regioninės geologinės sandaros ir hidrogeologinės natūralaus mineralinio vandens telkinio slūgsojimo sąlygos visiškai užtikrina požeminio vandens apsaugą nuo antropogeninės (mikrobinės ir cheminės) taršos, atsižvelgiant į galimą ūkinės veiklos poveikį, teršalų migracijos galimybes visame požeminio vandens telkinio regione;

6.2.3. ataskaitoje turi būti duomenys apie požeminio vandens telkinio (regioninę) ir šaltinio (lokaliją) geologinę, hidrogeologinę ir hidrologinę situaciją ir apie vandens šaltinio kaptavimo įrenginių, vandens apskaitos ir tiekimo paruošimo įrenginių (siurblių, vamzdyno) techninę būklę, juos papildantys ir patvirtinantys vandens fizikinių, cheminių ir fizikocheminių savybių tyrimų rezultatai turi pagrįsti išvadą, kad tas vanduo yra natūraliai švarus ir kad nėra jokių vandens regioninės ar vietinės antropogeninės taršos požymių. Galimą vandens teršimą ir nepakankamą požeminio vandens apsaugą nuo aplinkos įtakos parodo rastos antropogeninės kilmės organinės medžiagos, išvardytos Aprašo 1 priedo 2.4.3 papunktyje, požeminio vandens mėginiuose, paimtuose jo gavybos vietoje;

6.2.4. ataskaitoje turi būti pateikta bandymais pagrįsta išvada, kad požeminio vandens ėmimo iš versmių, galerijų ar gręžinių sąlygos yra suderintos su realia hidrodinamine situacija, ir, kad esant įvairiems šaltinio debitams, į kaptavimo įrenginius negali patekti kitoks nei naudojamo požeminio telkinio vanduo;

6.2.5. natūralaus mineralinio vandens sudėtis, temperatūra ir kitos svarbiausios jo savybės turi išlikti pastovios ir neviršyti tam tikro natūralaus svyravimo ribų; joms neturėtų daryti įtakos galimi vandens debito svyravimai. Priimant sprendimą dėl natūralaus mineralinio vandens sudėties pastovumo, turi būti atsižvelgta į faktines koncentracijų vertes. Jei vandens sudedamosios dalies kiekis didesnis kaip 20 mg/l, toleruotina laikytina natūralaus svyravimo riba $\pm 20\%$, ištirpusiam anglies dioksidui – $\pm 50\%$. Šiems duomenims vertinti ataskaitoje turi būti pateikti požeminio vandens tyrimų rezultatai. Minimalus mėginių skaičius ir tyrimų trukmė nustatomi, atsižvelgiant į konkrečias požeminio vandens telkinio formavimosi sąlygas:

6.2.5.1. gerai izoliuotų ir hidrochemiškai vienalyčių telkinių požeminio vandens savybės turi būti iširtos ne mažiau kaip 6 kartus per ne trumpesnę kaip 30 dienų laikotarpį, vykdant numatomo paimti vandens kiekio išpumpavimus;

6.2.5.2. hidroinjekcinių ir hidrochemiškai nevienalyčių daugiasluoksnių požeminio vandens telkinių požeminio vandens savybės turi būti ištirtos ne mažiau kaip 30 kartų per ne trumpesnę kaip 90 dienų laikotarpį, vykdant numatomo paimti vandens kiekio išpumpavimus;

6.2.5.3. atvirų, neapsaugotų požeminio vandens telkinių (šaltinių ar pirmo vandeningo sluoksnio (gruntinio) vandens) požeminio vandens savybės turi būti tirtos ne rečiau kaip 1 kartą per mėnesį per ne trumpesnę kaip 2 metų laikotarpį, vykdant numatomo paimti vandens kiekio išpumpavimus;

6.2.6. ataskaitoje būtina pateikti daugkartiniais cheminiais ir fizikocheminiais tyrimais pagrįstą natūralaus mineralinio vandens analitinę kompoziciją, kuri bus nurodoma etiketėse, išvardijant būdingąsias vandens sudedamąsias dalis ir jų koncentracijų vertes, taip pat būdingųjų sudedamųjų dalių cheminę kompoziciją, ekv. proc., rekomenduojamą paimti natūralaus mineralinio vandens kiekį, vandens paėmimo optimalų režimą ir rekomenduojamą požeminio vandens stebėsenos (monitoringo) programą;

6.2.7. ataskaitoje turi būti pateiktos požeminio vandens būdingųjų sudedamųjų dalių koncentracijų kitimo tendencijos;

6.2.8. jeigu to paties požeminio telkinio vanduo gaunamas ne vienu kaptazo įrenginiu, tai kiekvienu kaptazo įrenginiu gaunamas vanduo turi būti ištirtas ir apibūdintas ataskaitoje pagal Aprašo 1 priedo 2.4.1 ir 2.5 papunkčiuose išvardytus rodiklius;

6.2.9. ataskaitoje turi būti patvirtinta, kad įgyvendintos visos priemonės, skirtos apsaugoti požeminio vandens šaltinį nuo taršos, kad požeminio vandens šaltinio apsaugos zonos įsteigtos ir registruotos;

6.2.10. ataskaitoje turi būti pateiktos požeminiame vandenyje rastų Aprašo 1 priedo 2.4.2 papunktyje išvardytų gamtinių sudedamųjų dalių koncentracijų vertės, kad, atsižvelgiant į jų toksiškumą, būtų galima įvertinti, ar tos sudedamosios dalys nekels rizikos natūralaus mineralinio vandens vartotojų sveikatai;

6.2.11. vadovaujantis Lietuvos higienos normos HN 28:2003 14 punkto ir 1 priedo 5 ir 8 punktų reikalavimais, ataskaitoje daugkartiniais mikrobiologiniais tyrimais turi būti pagrįsta išvada, kad požeminiame vandenyje jo gavybos vietoje kolonijas sudarančių vienetų skaičius yra pastovus ir atitinka įprastą to vandens kolonijas sudarančių vienetų skaičių, kad vandenyje nėra parazitų (taikoma tik atviriems, neapsaugotiems požeminio vandens telkiniams), patogeninių ir kitų mikroorganizmų, galinčių rodyti fekalinės vandens taršos požymius. Nustatant pastovų ir įprastą konkrečiam šaltiniui kolonijas sudarančių vienetų skaičių 20–22 °C ir 37 °C temperatūroje, turi būti ištiriami vienodomis sąlygomis periodiškai paimti požeminio vandens mėginiai, minimalus mėginių skaičius ir tyrimų trukmė nustatoma, atsižvelgiant į konkrečias požeminio vandens telkinio formavimo sąlygas:

6.2.11.1. gerai izoliuotų ir hidrochemiškai vienalyčių telkinių požeminio vandens savybės turi būti tirtos ne mažiau kaip 6 kartus per ne trumpesnę kaip 30 dienų laikotarpį, vykdant numatomo paimti vandens kiekio išpumpavimus;

6.2.11.2. hidroinjekcinių ir hidrochemiškai nevienalyčių daugiasluoksnių požeminio vandens telkinių požeminio vandens savybės turi būti tirtos ne mažiau kaip 30 kartų per ne trumpesnę kaip 90 dienų laikotarpį, vykdant numatomo paimti vandens kiekio išpumpavimus;

6.2.11.3. atvirų, neapsaugotų požeminio vandens telkinių (šaltinių ar pirmo vandeningo sluoksnio (gruntinio) vandens) požeminio vandens savybės turi būti tirtos ne rečiau kaip 1 kartą per mėnesį per ne trumpesnę kaip 2 metų laikotarpį, vykdant numatomo paimti vandens kiekio išpumpavimus.

Taip pat turi būti pateikta rekomenduojama kaptuojamo ir fasuojamo (fasavimo vietoje) vandens mikrobinės sudėties stebėsenos (monitoringo) programa, rekomenduojamas stebėsenos (monitoringo) dažnumas – 1 kartas per ketvirtį;

6.2.12. radiologiniais tyrimais ataskaitoje turi būti pagrįsta išvada, kad požeminis vanduo atitinka Lietuvos higienos normos HN 73:2018 „Pagrindinės radiacinės saugos normos“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 663 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 73:2018 „Pagrindinės radiacinės saugos normos“ patvirtinimo“, reikalavimus. Taip pat turi būti pateikta rekomenduojama kaptuojamo vandens radiologinės stebėsenos (monitoringo) programa;

6.2.13. ataskaitoje analizuojami požeminio vandens mėginių fizikiniai, cheminiai, fizikocheminiai ir mikrobiologiniai tyrimai turi būti atlikti akredituotose ar turinčiose leidimus atlikti taršos šaltinių, išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus, ar turinčiose geriamojo vandens tiekėjo laboratorijos patvirtinimo leidimus, laboratorijose validuotais ir (ar) verifikuotais metodais;

6.2.14. ataskaitos išvados, nurodytos Aprašo 6.2.1–6.2.10 papunkčiuose, turi būti raštu suderintos su Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos;

6.2.15. ataskaitos išvada, nurodyta Aprašo 6.2.12 papunktyje, turi būti raštu suderinta su Radiacinės saugos centru;

6.2.16. jeigu požeminis vanduo yra gaunamas iš trečiosios valstybės žemės gelmių, ataskaitoje taip pat turi būti visi duomenys, kuriais vandens gavybos šalies atsakinga institucija rėmėsi, išduodama Lietuvos higienos normos HN 28:2003 1.2 papunktyje nurodytą patvirtinimą, kad požeminio vandens naudojimas ir jo patikrinimai vykdomi pagal Lietuvos higienos normos HN 28:2003 2 priedo 2 punkto reikalavimus;

6.3. jeigu požeminis vanduo yra gaunamas iš trečiosios valstybės žemės gelmių:

6.3.1. vandens gavybos valstybės paskirtos (notifikuotos) atsakingos institucijos išduotą patvirtinimą, nurodytą Lietuvos higienos normos HN 28:2003 1.2 papunktyje. Gali būti pateikti ir dviejų vandens gavybos valstybės paskirtų (notifikuotų) atsakingų institucijų pagal kompetenciją išduoti patvirtinimai: pirmasis, deklaruojantis gaunamo požeminio vandens atitiktį Lietuvos higienos normos HN 28:2003 1 priedo 1–5 punktuose suformuluotam natūralaus mineralinio vandens apibrėžimui; antrasis, patvirtinantis, kad yra atliekami reguliarūs patikrinimai, kaip yra taikomos Lietuvos higienos normos HN 28:2003 2 priedo 2 punkto nuostatos. Turi būti pateikiami dokumentų originalai (arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintos jų kopijos) su vertimu į lietuvių kalbą;

6.3.2. natūralaus mineralinio vandens etiketės projektą lietuvių kalba.

III SKYRIUS

PAŽYMĖJIMO IŠDAVIMO IR PAŽYMĖJIMO GALIOJIMO PANAIKINIMO TVARKA

7. VMVT, gavusi Aprašo 6 punkte nurodytus dokumentus, per 5 darbo dienas įvertina dokumentus ir dokumentų kopijas.

8. VMVT, nustačiusi, kad maisto tvarkymo subjektas pateikė ne visus ar netinkamai užpildytus dokumentus, ar pateiktos dokumentų kopijos kelia pagrįstų abejonių dėl jų tikrumo, nustato ne mažesnę kaip 5 darbo dienų terminą trūkstantiems dokumentams ir (ar) informacijai pateikti ir per Aprašo 7 punkte nustatytą terminą apie tai informuoja maisto tvarkymo subjektą prašyme nurodytu būdu. Tokiu atveju terminas, per kurį Aprašo 6 punkte nurodyti dokumentai turi

būti išnagrinėti, skaičiuojamas nuo visų reikalingų ir tinkamai įformintų dokumentų ir (ar) informacijos gavimo dienos.

9. Jei maisto tvarkymo subjektas per Aprašo 8 punkte nustatytą terminą nepateikia trūkstančių dokumentų ir (ar) informacijos, VMVT natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje procedūrą nutraukia ir apie tai prašyme nurodytu būdu informuoja maisto tvarkymo subjektą per 3 darbo dienas nuo Aprašo 8 punkte nurodyto termino pabaigos.

10. Aprašo 6 punkte nurodyti dokumentai perduodami Komisijos sekretoriui.

11. Komisija ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo Aprašo 6 punkte nurodytų dokumentų gavimo dienos išnagrinėja gautus dokumentus, parengia išvadą dėl natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje (toliau – išvada dėl pripažinimo) ir pateikia ją VMVT.

12. VMVT, remdamasi Komisijos išvada dėl pripažinimo, priima sprendimą išduoti Pažymėjimą (Aprašo 2 priedas) arba jo neišduoti. Pažymėjimas patvirtinamas VMVT direktoriaus įsakymu. Tokį sprendimą VMVT priima, laikydamasi 40 darbo dienų termino, skaičiuojamo nuo visų maisto tvarkymo subjekto tinkamai įformintų dokumentų pateikimo VMVT dienos. Apie priimtą sprendimą VMVT informuoja maisto tvarkymo subjektą prašyme nurodytu būdu.

13. VMVT maisto tvarkymo subjektui išduoda Pažymėjimą, jei siekiamas pripažinti natūralus mineralinis vanduo atitinka Lietuvos higienos normos HN 28:2003 ir Aprašo reikalavimus.

14. VMVT maisto tvarkymo subjektui neišduoda Pažymėjimo, jeigu siekiamas pripažinti natūralus mineralinis vanduo neatitinka Lietuvos higienos normos HN 28:2003 ir Aprašo reikalavimų. Tokio sprendimo priėmimo atveju VMVT nurodo atsisakymo išduoti Pažymėjimą motyvus.

15. VMVT panaikina Pažymėjimo galiojimą, jei:

15.1. nustato, kad tuo Pažymėjimu pripažintas natūralus mineralinis vanduo nebeatitinka Lietuvos higienos normos HN 28:2003 ir Aprašo reikalavimų;

15.2. gauna maisto tvarkymo subjekto prašymą panaikinti Pažymėjimo galiojimą;

15.3. maisto tvarkymo subjektas be raštu nurodytų svarbių priežasčių daugiau kaip 60 dienų neatvyksta atsiimti išduoto Pažymėjimo;

15.4. maisto tvarkymo subjektas iki nustatyto 5 metų laikotarpio pabaigos VMVT nepateikia iš trečiųjų šalių žemės gelmių gaunamo Lietuvos Respublikoje pripažinto natūralaus mineralinio vandens gavybos šalies atsakingos institucijos atnaujinto patvirtinimo, nurodyto Lietuvos higienos normos HN 28:2003 1.2 papunktyje;

15.5. nustatoma, kad maisto tvarkymo subjektas natūralaus mineralinio vandens pripažinimui Lietuvos Respublikoje pateikė tikrovės neatitinkančius ar suklastotus dokumentus ir (ar) informaciją;

15.6. išduodamas patikslintas Pažymėjimas;

15.7. nustatoma, kad maisto tvarkymo subjektas nevykdė Pažymėjime nurodytos natūralaus mineralinio vandens požeminio vandens stebėsenos (monitoringo) (nurodyto Aprašo 6.2.6 papunktyje) ilgiau kaip 1 metus.

16. Sprendimas panaikinti Pažymėjimo galiojimą turi būti surašomas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo Aprašo 15 punkte nurodytų aplinkybių nustatymo dienos ir yra patvirtinamas VMVT direktoriaus įsakymu. VMVT sprendimą panaikinti Pažymėjimo galiojimą maisto tvarkymo subjektui pateikia registruotu laišku (išskyrus Aprašo 15.6 papunktyje nurodytu atveju).

IV SKYRIUS

PAŽYMĖJIMO PATIKSLINIMO IR DUBLIKATO IŠDAVIMO TVARKA

17. Pažymėjimas patikslinamas, išduodant naują Pažymėjimą. Pažymėjimas tikslinamas, jeigu pasikeičia Pažymėjime nurodytas maisto tvarkymo subjekto pavadinimas, adresas, įmonės kodas, maisto tvarkymo subjektas pageidauja pakeisti Pažymėjime nurodytą natūralaus mineralinio vandens šaltinio pavadinimą ir (ar) prekinį pavadinimą, taip pat siekiant ištaisyti skaičiavimo, spausdinimo, faktinių duomenų ar kitas klaidas.

18. Maisto tvarkymo subjektas, siekiantis patikslinti Pažymėjimą, VMVT turi pateikti motyvuotą prašymą ir nurodyti pasikeitusius ar netikslius duomenis ir prireikus duomenų pasikeitimą patvirtinančius dokumentus, taip pat mokėjimo nurodymą su banko žyma arba kvitą, patvirtinantį, kad sumokėta nustatyto dydžio valstybės rinkliava. Nustatyto dydžio valstybės rinkliava nemokama, jei maisto tvarkymo subjektas siekia patikslinti Pažymėjimą dėl techninės klaidos ar kitokio netikslumo, padaryto dėl VMVT kaltės.

19. VMVT patikslina Pažymėjimą ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo Aprašo 18 punkte nurodytų dokumentų gavimo dienos. VMVT, nustačiusi, kad pateikti ne visi ar netinkamai įforminti dokumentai, apie tai raštu informuoja pareiškėją ne vėliau kaip per 5 darbo dienas. Pažymėjimo patikslinimo terminas skaičiuojamas nuo visų reikalingų ir tinkamai įformintų dokumentų gavimo dienos.

20. Maisto tvarkymo subjektas, praradęs Pažymėjimą, VMVT turi pateikti motyvuotą laisvos formos prašymą išduoti Pažymėjimo dublikatą. VMVT ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos išduoda Pažymėjimo dublikatą su žyma „Dublikatas“.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Maisto tvarkymo subjektai turi teisę prašymus ir kitus Apraše nurodytus dokumentus VMVT pateikti per teisės aktų nustatyta tvarka įgaliotus atstovus.

22. Maisto tvarkymo subjektai Apraše nurodytus dokumentus ir informaciją gali pateikti per atstumą (paštu, faksu, el. paštu), elektroninėmis priemonėmis per kontaktinį centrą arba kreipdamiesi tiesiogiai į VMVT.

23. Maisto tvarkymo subjektai apie pasikeitusį įmonės pavadinimą, adresą, kodą ar kitus duomenis privalo pranešti VMVT per 10 darbo dienų nuo duomenų pasikeitimo dienos.

24. Maisto tvarkymo subjektai, planuojantys pakeisti ar pakeitę rekomenduojamą paimamo požeminio vandens kiekį (debitą), nurodytą Pažymėjime, privalo pateikti Komisijai informaciją apie atliktus tyrimus, kurie patvirtintų, kad, pasikeitus debitui, natūralaus mineralinio vandens sudėtis išliks pastovi.

25. Už Pažymėjimo ar dublikato išdavimą, Pažymėjimo patikslinimą imama valstybės rinkliava, nustatyta Konkrečių valstybės rinkliavos dydžių sąrašė, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1458 „Dėl Konkrečių valstybės rinkliavos dydžių sąrašo ir Valstybės rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“. Pažymėjimas išduodamas, maisto tvarkymo subjektui pateikus VMVT valstybės rinkliavos apmokėjimą patvirtinantį dokumentą.

26. VMVT informaciją apie Lietuvos Respublikoje pripažintą natūralų mineralinį vandenį skelbia interneto tinklalapyje.

27. VMVT informuoja Europos Komisiją apie visus atvejus, kai natūralus mineralinis vanduo buvo pripažintas Lietuvos Respublikoje arba kai buvo atsisakyta jį pripažinti pagal Lietuvos higienos normos HN 28:2003 1 punkto nuostatas.

28. Asmenys, pažeidę Aprašo reikalavimus, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

29. VMVT sprendimai dėl natūralaus mineralinio vandens oficialaus pripažinimo ar Pažymėjimo galiojimo panaikinimo gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

POŽEMINIO VANDENS VERTINIMO REIKALAVIMAI

1. Vertinant požeminio vandens telkinio ir požeminio vandens šaltinio geologines sąlygas ir hidrogeologinę situaciją, taip pat šaltinio kaptažo ir vandens perdavimo paruošimo įrenginių technines ir technologines charakteristikas, turi būti pateikta:

1.1. požeminio vandens telkinio bendroji regioninė situacija:

1.1.1. regioninė geostruktūrinė požeminio vandens telkinio padėtis:

1.1.1.1. bendroji telkinio geologinė ir tektoninė situacija;

1.1.1.2. telkinio geologinis profilis (stratigrafija ir litologija);

1.1.2. hidrogeologinės, hidrogeodinaminės ir hidrocheminės požeminio vandens telkinio sąlygos:

1.1.2.1. telkinio hidrogeologinis profilis (sluoksnių seka, laidumas vandeniui, mitybos sričių padėtis);

1.1.2.2. dengiančiųjų sluoksnių savybės ir telkinio apsauga nuo paviršinės taršos. Požeminio vandens telkinio ryšys su gruntiniu ir paviršiniu vandeniu;

1.1.2.3. cheminę vandens sudėtį lemiančios sąlygos, atsižvelgiant į vandens uolienu gėnę ir savybes;

1.2. požeminio vandens šaltinio lokali situacija:

1.2.1. šaltinio vietovės pobūdis ir padėtis:

1.2.1.1. duomenys apie šaltinio vietovės urbanistinę ir landšaftinę charakteristiką;

1.2.1.2. tikslios kaptažo įrenginių koordinatės topografiniame (1:10000) mastelio žemėlapyje (sanitarinei apsaugos zonai nustatyti) ir detaliojo (1:1000) mastelio plane;

1.2.1.3. kaptažo įrenginių vietovės ir vandens lygio matavimo taško absoliutus aukštis;

1.2.2. geologinė požeminio vandens šaltinio situacija:

1.2.2.1. šaltinio geologinė ir tektoninė situacija;

1.2.2.2. šaltinio geologinis profilis (stratigrafija ir litologija);

1.2.3. hidrogeologinės ir hidrogeodinaminės požeminio vandens šaltinio sąlygos:

1.2.3.1. vandeningojo horizonto charakteristika, storis, vandeningąjį horizontą ribojančių vandensparų litologija, filtracinės savybės, vientisumas, ryšys su paviršiniu vandeniu, gruntiniu ir kitais vandeningais horizontais;

1.2.3.2. vandeningojo horizonto hidraulinių bandymų duomenys: pjezometrinis lygis ir maksimalus leidžiamas lygio pažemėjimas vandens naudojimo metu, vandens lygio dinamika, debitas, cheminės požeminio vandens sudėties kitimo hidraulinio bandymo metu grafinis pavaizdavimas (tyrimai skiriami užtikrinti natūralų hidrodinaminį režimą ir stabilų cheminę paimamo vandens sudėtį);

1.2.3.3. cheminės vandens sudėties leidžiamo kitimo diapazono, eksploatacinių požeminio vandens išteklių ir vandens paėmimo dienos režimo pagrindimas;

1.2.4. požeminio vandens kaptažo, vandens pakėlimo ir perdavimo paruošimo įrenginiai, jų įrengimo ir naudojimo pradžios metai, įrenginių tipas, techninė būklė, hermetiškumas, vamzdyno schema, medžiagų ir dangų, iš kurių jie pagaminti, pavadinimai ir tinkamumas liestis su vandeniu;

1.3. požeminio vandens telkinio ir šaltinio (vandenvietės) regioninė ir lokali apsauga nuo antropogeninės taršos (sanitarinė apsaugos zona ir jos juostų ribos, zonos būklė ir būtinos priemonės gaunamo vandens apsaugai nuo taršos užtikrinti, antropogeninės taršos židinių inventorizacijos duomenys, zonos įsteigimo ir registracijos dokumentai).

2. Vertinant gaunamo požeminio vandens fizikines, chemines, fizikochemines ir mikrobiologines savybes, turi būti pateikti:

2.1. bendrieji duomenys: kaptazo įrenginių, vandens mėginių ėmimo vietos aprašymas, vandens mėginių skaičius, paėmimo datos;

2.2. vandens jusliniai požymiai: išvaizda, skonis, kvapas mėginių ėmimo (gavybos) vietoje;

2.3. vandens fizikiniai ir fizikocheminiai parametrai gavybos vietoje: vandens temperatūros priklausomybė nuo aplinkos oro temperatūros žiemą ir vasarą, vandenilio jonų koncentracija (pH), savitasis elektrinis laidis, atsižvelgiant į vandens temperatūrą mėginio ėmimo vietoje, ištirpęs deguonis (O_2), radono arba jo skilimo produktų aktyvumo koncentracija pagal Lietuvos higienos normos HN 73:2018 „Pagrindinės radiacinės saugos normos“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 663 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 73:2018 „Pagrindinės radiacinės saugos normos“ patvirtinimo“, reikalavimus;

2.4. vandens cheminiai parametrai gavybos vietoje:

2.4.1. pagrindinės sudedamosios dalys:

2.4.1.1. katijonai ir anijonai: litis (Li^+), natriis (Na^+), kalis (K^+), amonis (NH_4^+), magnis (Mg^{2+}), kalcis (Ca^{2+}), stroncis (Sr^{2+}), manganas (Mn^{2+}), geležis ($Fe^{2+/3+}$), fluoridas (F^-), chloridas (Cl^-), bromidas (Br^-), jodidas (I^-), nitritas (NO_2^-), nitratas (NO_3^-), sulfatas (SO_4^{2-}), hidrokarbonatas (HCO_3^-), hidrofosfatas (HPO_4^{2-});

2.4.1.2. nejonizuoti elementai: silicio rūgštis (H_2SiO_3), boro rūgštis (H_3BO_3);

2.4.1.3. bendra vandenyje ištirpusių mineralinių medžiagų koncentracija;

2.4.1.4. vandenyje ištirpęs laisvasis anglies dioksidas (CO_2);

2.4.1.5. sausosios liekanos 180 °C ir 260 °C temperatūroje;

2.4.2. mikroelementai: stibis (Sb), arsenas (As), aliuminis (Al), alavas (Sn), baris (Ba), berilis (Be), cezis (Cs), kadmis (Cd), cinkas (Zn), chromas (Cr), varis (Cu), švinas (Pb), gyvsidabris (Hg), nikelis (Ni), rubidis (Rb), selenas (Se), sidabras (Ag), kobaltas (Co), molibdenas (Mo), vanadis (V), uranas (U);

2.4.3. organinės medžiagos ir jų indikatoriai: permanganato skaičius, cianidai, bendroji organinė anglis, bendrasis organinis azotas, fenolis ir jo junginiai, paviršinio aktyvumo medžiagos, daugiacykliai aromatiniai angliavandeniliai, haloformai ir kiti halogeninti angliavandeniliai, halogeninti aromatiniai angliavandeniliai, pesticidai ir polichlorintieji bifenilai (PCB), ftalatų esteriai, antioksidatoriai ir kiti junginiai, jeigu yra pagrindo įtarti, kad jie gali ar galėjo užteršti požeminį vandenį;

2.5. mikrobiologiniai parametrai. Tyrimais reikia patvirtinti, kad požeminis vanduo visiškai atitinka natūraliam mineraliniam vandeniui keliamus mikrobiologijos reikalavimus vandens gavybos vietoje iki bet kokio vandens paruošimo:

2.5.1. pastovus ir įprastas konkrečiam šaltiniui kolonijas sudarančių vienetų skaičius 20–22 °C ir 37 °C temperatūroje;

2.5.2. galinčių rodyti fekalinę vandens taršą mikroorganizmų skaičius: žarnyno lazdelių (*E. coli*) ir kitų koliforminių bakterijų skaičius 250 ml vandens mėginyje, žarninių enterokokų skaičius 250 ml vandens mėginyje, sulfitus redukuojančių sporinių anaerobų (klostridijų) skaičius

50 ml vandens mėginyje, žaliamelių pseudomonų (*P. aeruginosa*) skaičius 250 ml vandens mėginyje. Įtarus požeminio vandens užteršimą, turi būti pažymėta, ar vandenyje nėra parazitų ir patogeninių mikroorganizmų.

3. Vertinant iš trečiosios valstybės žemės gelmių gaunamo požeminio vandens naudojimo ir naudojimo sąlygų patikrinimų rezultatus (Natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo 6.2.16 papunktis), turi būti pateikti:

3.1. duomenys apie techninius sprendimus, siekiant apsaugoti požeminį vandenį nuo taršos ir išsaugoti vandens savybes, būdingas vandeniui jo gavybos vietoje:

3.1.1. šaltinio, kaptazo, vandens paruošimo ir fasavimo įrenginių apsauga nuo vandens užteršimo pavojų;

3.1.2. medžiagų, panaudotų kaptazo įrenginių, vamzdinių, rezervuarų ir vandens fasavimo įrenginių paviršiams, besiliečiantiems su natūraliu mineraliniu vandeniu, tinkamumas;

3.1.3. vandens naudojimo, ypač talpyklų plovimo ir fasavimo sąlygų atitiktis higienos normų reikalavimams, siekiant išvengti neigiamo poveikio mikrobiologinėms ir cheminėms natūralaus mineralinio vandens savybėms;

3.1.4. aseptinių sąlygų, tiekiant natūralų mineralinį vandenį nuo gavybos iki fasavimo vietų, užtikrinimas;

3.1.5. draudimo gabenti natūralų mineralinį vandenį kitokiose talpyklose nei tos, kurios skirtos vartotojams, laikymasis;

3.2. duomenys apie natūralaus mineralinio vandens tikrinimą:

3.2.1. vandens gavybos valstybės atsakingos institucijos nuolatinių patikrinimų rezultatai, įskaitant mikrobiologinių, fizikocheminių ir cheminių vandens parametrų įvertinimo sąvadás;

3.2.2. pareiškėjo vykdomos natūralaus mineralinio vandens stebėsenos (monitoringo) rezultatai, įskaitant mikrobiologinių, fizikocheminių ir cheminių vandens parametrų įvertinimo sąvadás;

3.2.3. maisto tvarkymo subjekto įdiegtas, įgyvendinamas ir vykdomas nuolatinės procedūras, paremtas savikontrolės sistemos rizikos veiksnių analizės ir svarbiųjų valdymo taškų (RVASVT) principais.

(Pažymėjimo formos pavyzdys)

VALSTYBINĖ MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBA

**NATŪRALAUS MINERALINIO VANDENS PRIPAŽINIMO LIETUVOS RESPUBLIKOJE
PAŽYMĖJIMAS**

_____ Nr. _____

(data)

_____

(vieta)

1. Maisto tvarkymo subjektas (pavadinimas, įmonės kodas, adresas)
2. Natūralaus mineralinio vandens šaltinio pavadinimas ir (ar) šaltiniui priklausančio gręžinio valstybinis (identifikavimo) numeris
3. Natūralaus mineralinio vandens šaltinio vietovė
4. Natūralaus mineralinio vandens prekinis pavadinimas
5. Natūralaus mineralinio vandens paruošimo būdas
6. Kaptažo įrenginiai, jų skaičius ir įrengimo metai
7. Vandeningojo sluoksnio pavadinimas ir gylis nuo žemės paviršiaus, m
8. Rekomenduojamas paimamo natūralaus mineralinio vandens kiekis, m ³ /d
9. Rekomenduojamas natūralaus mineralinio vandens paėmimo režimas
10. Natūralaus mineralinio vandens temperatūra gavybos vietoje, °C
11. Bendra natūraliame mineraliniame vandenyje ištirpusių mineralinių druskų koncentracija, apskaičiuota kaip sausoji liekana, mg/l
12. Būdingosios natūralaus mineralinio vandens sudedamosios dalys ir jų koncentracijų vertės,

mg/l
13. Būdingųjų natūralaus mineralinio vandens sudedamųjų dalių cheminė kompozicija, ekv. proc.
14. Būdingi mikroelementai ir jų koncentracijų vertės, mg/l
15. Įpareigojimai arba sąlygos pareiškėjui
16. Išvada dėl natūralaus mineralinio vandens pripažinimo

Direktorius

A. V.

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

_____

Pakeitimai:

1.

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Įsakymas

Nr. [B1-776](#), 2019-11-08, paskelbta TAR 2019-11-14, i. k. 2019-18275

Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. B1-817 „Dėl Natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo